

Un pinochetista per a relacionar-se amb el món

Una de les incògnites del nou govern de Xile serà l'actuació del nou ministre d'Afers Estrangers, Alfredo Moreno, sobretot per la seva manca d'experiència. De fet, aquest nomenament fou una de les sorpreses de l'anunci de la composició del nou govern, que Sebastián Piñera va donar a conèixer a mitjan mes de febrer. Moreno, enginyer molt vinculat al món empresarial, no milita en cap formació política, tot i que és considerat molt proper a la Unió Democràtica Independiente, el partit dels pinochetistes. El nou ministre d'Estrangers es va poder estrenar a Cancún amb motiu de la cimera del grup de Rio on, tot i mantenir-se en un segon pla, darrere de Piñera, va tenir reunions amb ministres d'uns altres països, entre els quals el d'Afers Estrangers del Perú, José García Belaunde.

no té si vol disputar la presidència a Cristina Kirchner.

Així mateix, el Partit dels Treballadors del Brasil, del qual forma part el president Lula da Silva, ha pres l'exemple de Xile com un avís d'allò que podria passar a les eleccions que es faran el mes d'octubre vinent. "Les eleccions xilenes poden significar una preocupació al Brasil i marquen la importància de la unió entre esquerra i centre-esquerra", va advertir Dilma Rousseff, la candidata del Partit dels Treballadors a rellevar Lula. Amb aquestes paraules, Rousseff avisava que la bona gestió econòmica duta a terme al Brasil, igual com ha fet Michelle Bachelet a Xile, no significa que el candidat governamental tingui la victòria garantida. De fet, en aquests moments, el favorit a les enquestes per guanyar les eleccions al Brasil és José Serra, que alguns comparen també amb Sebastián Piñera.

Xevi Camprubi

"Tot el nou govern va participar en la dictadura"

Oswaldo Andrade (Santiago de Xile, 1953) és diputat al parlament xilè i fou ministre de Treball del govern de Michelle Bachelet. Aquest ex-pres polític del règim d'Augusto Pinochet apunta com a nou president del Partit Socialista de Xile.

Què en poden esperar, els xilens, del govern de Piñera?

—Primer de tot, cal dir que és un govern de dreta. De vegades les obvietats no es diuen. En conseqüència, cal pensar que les iniciatives polítiques, legislatives i institucionals seran les pròpies d'un govern d'aquestes característiques. És molt probable que tinguin més pes els instruments per fer que, en l'àmbit social i econòmic, l'eix de la construcció del país sigui el mercat. Segon, és un govern que viurà una tensió entre allò que es van comprometre a fer i els canvis que seran capaços de dur a terme. De fet, a la campanya van insistir molt en aquest canvi. Veurem en quina mesura es veuen amb cor d'acomplir-lo. Hi haurà, a més, una altra tensió pel fet que és un govern que no té cap experiència en administració de l'estat. No és tan simple de traslladar les experiències del sector privat al sector públic, perquè són lògiques distintes. Pot haver-hi un procés d'instal·lació més lent que no va assenyalar la perspectiva de la promesa de canvi.

—Quina opinió teniu del nou gabinet de ministres?

—És coherent amb el caràcter de dreta d'aquest govern. En general —no vull pas personalitzar—, té una clara formació empresarial, amb gent que prové d'organitzacions d'aquesta naturalesa, amb gran experiència en el món de les finances.

—Hi percebeu cap llegat de la dictadura, en l'elecció dels noms?

—Entre les virtuts que ha tingut la dreta, i cal reconèixer-lo, hi ha la d'haver aconseguit de netejar el seu passat dictatorial. Ho dic tal com raja, perquè molts dels actuals dirigents de la dreta són fills que es van instruir en la política i en la vida pública durant la dictadura. Molts són parlamentaris, van ser alcaldes designats a l'època de Pinochet o van complir-hi un cert paper. L'avantatge de Piñera és que ha sabut transmetre a la ciutadania que ell va anar contra la dictadura i que, per tant, el seu govern no hi té cap relació de dependència històrica. Jo crec que això s'ha de qüestionar, perquè si hom revisa la història de cadascun dels membres del govern, tots van tenir algun grau de participació en el govern militar.

—I fins on creieu que això pot determinar l'orientació de la nova administració?

—El govern de Pinochet fou un govern de dreta. Aquest serà un govern de dreta i algun lligam hi ha, malgrat els vint anys que han passat de governs de la Concertació.

—Quines qüestions considereu que va deixar pendents la Concertació?

—Els governs de la Concertació han fet grans coses de les quals hauríem de sentir-nos molt orgullosos. Però tenim un parell de dèficits bàsics. Un, que vam burocratitzar molt l'acció política. Moltes de les coses que s'havien d'haver fet amb la ciu-

tadania les vam fer des del govern. I això presenta un problema: que es va establir una distància entre el món polític i el món social. Això, lamentablement, ens va passar, entre més coses, per aquest afany de demostrar responsabilitat de govern. I la segona mancança és que crec que podíem haver fet molt més en matèria de reivindicacions socials. En principi, m'explico aquesta deficiència pel fet que la transició xilena es va fer amb el dictador viu i a la comandància en cap de l'exèrcit.

—Amb el nou govern hi haurà possibilitats d'avançar en els canvis pendents, com ara el sistema electoral heretat de la dictadura, que perjudica les minories?

—Dissortadament, a Xile tenim un sistema molt presidencialista i, en conseqüència, moltes d'aquestes coses requereixen iniciatives de govern. No obstant això, crec que també és una oportunitat per a construir

una oposició seriosa. La Concertació va perdre una certa vocació de continuar construint majoria. Per això, al final del mandat va haver-hi molta dispersió, molta iniciativa individual. Es va perdre una característica necessària per a ser majoria: arribar a constituir-se com una coalició.

—Vós aspireu a presidir el Partit Socialista. Com s'encara aquesta reforma?

—Hem de refer un contracte, una entesa amb el centre i l'esquerra, que vagi més enllà del fonament de la Concertació. La Concertació, als inicis, va representar l'entesa entre el centre i l'esquerra, l'espai entre els socialistes i els demòcrata-cristians. Aquí hi ha un centre polític en disputa i una part de la Concertació. I hi ha una esquerra que també ha de reconstruir-se i ampliar-se. Crec que és un debat que encara és massa verd per a donar respostes definitives. Em sembla fonamental la recons-

trucció d'una relació del món de la Concertació amb el món social.

—No temeu que una part de la Democràcia Cristiana s'apropi a Piñera?

—El món demòcrata-cristià que podria protegir Piñera ja el va protegir i ja el va votar. Però, evidentment, és una preocupació que cal tenir sempre present. Això significa que nosaltres, des del món de l'esquerra, hem de tenir una prudència particular. Per això parlo d'un altre contracte entre el centre i l'esquerra, és a dir, que no hem d'aparèixer com una amenaça.

—El debat en el si de la Concertació, per què es va dur a terme enmig de la campanya electoral?

—Crec que es va cometre un error d'apreciació general i hom va pensar que el triomf el teníem assegurat. D'aquí ve que el debat s'esbiaixés. La popularitat de la presidenta, la bona gestió del govern, l'adhesió de la ciutadania al govern feia preveure un panorama en què era possible que la Concertació continués. Crec que això va evitar, malauradament, debats tan importants com aquests. Malgrat que hi havia senyals —com ara la pèrdua de vots en eleccions anteriors, la divisió de la Concertació en eleccions municipals, l'existència d'un candidat de dreta des de fa tres anys (Piñera), que feia campanya des de força temps enrere—, no vam parar esment a aquests fenòmens i va passar això que tots sabem.

—Us imagineu Bachelet com a candidata a presidenta el 2014?

—Crec que els candidats caldrà anar-los trobant en el decurs del procés. És un error que aquesta discussió comenci generant un candidat. Tinc una afinitat particular amb la presidenta, però una equivocació que hem comès a Xile és de començar a treballar en aquestes qüestions parlant de persones. Jo crec, des de la meua vella matriu política, que hem de definir el contingut dels contractes i, a partir de llavors, trobarem les persones que encarnin millor aquestes perspectives. Fer-ho a l'inrevés és un error.

Federico Rivas Molina
Buenos Aires